

Felvidéki Híradó.

P O L I T I K A I H E T I L A P

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 "
Negyed évre	2 "
Egycs szám ára 20 fillér.	

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség, a hirdetési és előfizetési pénzek a kiadóhivatalt címezve Turócszentmártonba küldendők.

Hirdetéseket legutóbbabbban, árszabály szerint. — Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad. Nyitlitter soronként 40 fillér.

Erzsébet napján.

Hatodszor fordult immár a rohanó év kerekre, hatodszor hullott le a fák élsárgult levele, mióta a legförtelmesebb társadalmi fereg romboló szellemének, az anarkiának Nagyszasszonyunk, Erzsébet királyné áldozatul esett.

Hosszu hat év behesgettette ugyan a szívünkön ejtett sebet, eltoppította ugyan fájdalunknak eleven érzését, de veszteségünk nagyságát, melyet nem a szívünk, de elménk állapított meg, az idők múlása nemhogy csökkentette volna, de csak megnagyobbította. Mennél távolabb esik a borzalmas esemény, mennél inkább nagyobbodik a megítéléséhez szűkös történeti távlat, annál intenzívebben körvonalozódik a geni tragédia fenségeseen királyi lényé és alakja és vele nemzettünk vesztesége. Lassan bar, de mindig élesebben és határozottabban alakul ki előttünk Erzsébet Nagyszasszonyunknak nem mint királynénak, de mint „magyar történelmi alaknak” emléke, ki életével, tetteivel „tűnezőként” szerepelt történelmünk legutóbbi korszakában. Történezeink mar most is korszakalkotó jelentőségüknek hirdetik a „sajat” korára gyakorolt hatást, mert kozismeretes tény, hogy egyszerű, nőfeher lelkeknek meleg szeretete százados gyűlötlésgé vastag jépcpanczját indította olvadásra. Alakja és egyensége meg életében belekerült történelmünk nagyjai melle, kiket a magyar nép a tisztelet és kegyelet tündökölő polezara szokott emelni. A mindig bántott, mindig üldözött magyar jó szellemet a „védő-angyalát” látja benne, aki legdragabb kincsét — szabadságot — visszaszerzeni segíti, aki szereti nyelvet, zenéjét, megerti banatát, öröme, aki nemcsak nem idegenkedik tőle, hanem igaz szívvel, szerető bensőséggel vonzódik is hozzá.

Amde az igazi „történelmi alaknak” nemcsak a saját korára, de a jövő korszak alakultaira, az eseményeknek a tavol jövőben való formálódására is megvan a maga hatása... A tavolabbi historikus nagyságok törekvései,

eszméi rendszeren haláluk után érvényesülnek, fényük és ragyogásuk az utánuk következő korszakokba szokott bevilágítani...

Fellette homályosan látó historikus szem kellene feltételezni, hogy Erzsébet királyné érzekoporsójának bezarulásával nagy életének minden hatása szertefoszlott s megsemmisült volna! Szűk látókörű gondolkodás kellene be nem látni, hogy Ó, ki életében békítő angyalként tudott királyi és nemzet között szerepelni, mártírhálálával szorosabb kapcsolatot ne létesített volna királyi férjének családja és szeretett népe között! Főnmarad az ő hatása a jövő századokban is, erős és elevenen, mert az a rajongás, imádszerű szeretet és ragaszkodás, melyet a magyar nép lelkében keltett saját fenséges alakja iránt s az az erős bizalom, melyet áldásos kezével csepegtetett félséges uralkodónk szívébe: nem veszhettek el nyomtalanul és hatás nélkül — a távol jövőben fognak azok csak valóban kamatozni, fognak gyümölcsöző eredményeket szülni!

Eljön az idő, elrémekszik az alkalom, midőn Erzsébet királyné szelleme az eddiginél is fényesebben fogja beragyogni a magyar politikai élet mezejét, midőn az általa elvetett mag erőteljes, terebélyes fáva fog fejlődni és növekedni... Ez lesz az az idő, mikor dinasztia és nemzet között a teljes harmonia, a tökéletes összeforrás századok óta áhított ténye valóra válik; mikor a biatlantlanságnak, idegenkedésnek utolsó szemecskéje és atomja is szertefoszlik; midőn a Habsburgok fényes koronájának legszebb ékessége a Szent István koronája lesz; mikor a birodalom sulypontja Budavár ragyogó trónusának kárpítja alá kerül s a Habsburgokat Buda várában állandóan letelepedve, nemzeti királyként üdvözölhetjük, védhetjük és szolgálhatjuk!

Ha valamikor mindezen óhajaink, vágyaink és reményeink teljesedésbe mennek: az erdem első sorban senki másé nem lehet, mint Erzsébet királynéé! Ő vetette el a magot, ő készítette elő a talajt!

1866-ban, mikor a győzelmes poroszok Bécs felé közeledtek, menekülnie kellett a

királyi családnak a birodalmi fő- és székvárosból. Biztosabb hely Buda váránál nem kínálkozott. Azonban akadtak a királyné környezetében emberek, akik aggodalmasan intétték a királynét a budai várba való költözéstől, látha a „rebelis” magyarok gyermekestül együtt elfogják... A gyanusításra így választott a mi Nagyszasszonyunk: Az a nemzet, mely Mária Terézia mellé állott, mikor az egész világ elhagyta, ma sem felejtette el a Moriamur jelszavát... *Megyek hű magyarjaim közé!*

Igy felelt, így választott az élő Erzsébet királyné!

„Menjete hű magyarjaitok közé!” Ezt a holt királyné szelleme fogja mondani egykoron a talán még bizalmatlanoktól utódoknak.

Páry Endre.

Föld és nép cím alatt a Nár. Nov. egyik októberi száma egy vezércikket közöl, amelyben önmagát mulja filli, ami pedig nagy szó! Az írta egyebek között, hogy arról, hogy a tót nép földjét megtarthassa, amikor ez már inogni kezd a lába alatt, senki sem gondoskodik. Nincsen segítség semerről. Sőt ellenkezőleg. A zarnoki, renyhe, szekáns és tisztességtelen közigazgatás még jobban elkieseríti, felizgatja a népet és idegenbe kergeti. Egészén terszert az a tót népek a földjüket való elidegenítés. Ismeretes, hogy némely kevésbé termékeny vidékeken a Tótságon háromszor—négyeszer akkora a földadó, mint az Alföld zsitros vidékein, ahol a trágárszással való költség eszik, míg az itt a Felvidéken a talaj jóvedelmességét alább szállítja. A jeles tót nemzetgazda azonban, aki igazán a tót nép filléréből jól táplált hasábol szedegeti elő a földadókulesra vonatkozó statisztikai adatait, azzal vigasztalódik, hogy amit a tót népet az összes Fennek, óvodák és iskolák nem tudtak nyelvetlő megfosztani, éppugy ragaszkodik ez a nép utolsó erjének utolsó megfeszítéséig földjéhez. Vannak szegény, apró hegyi falvak, amelyek már szép birtokokat szereztek. Helyenkint már tuftuzták a termőföldet, ahol a paraszt kereskedőkkel még a zsidó sem tud versenyezni. Nyilvánvaló, hogy a jeles tót cikkirő elfeledte cikizkelye végén, amit annak bevezetésében és a derekán mondott. Mert ha vannak tót községek, amelyek a maguk erjéből vagyonosodnak, úgy ez nem azt bizonyítja, hogy a

T A R C Z A

Thuróczvármegye régi multjából.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárczája. —

Írta: Bráz Béla, Thuróczvármegye levéltárosa.

(Folytatás)

A huszita bézümlés idejében egymásután zsebkökö kezére kerültek a várak, 1319—1400 körül Jakub volt kapitánya a thuróci várnak, Hunyady János kormányzósa alatt a husziták az egész Thuróczot uralkít, 1451-ben Nobojsa Miklós foglalta el a várat a konventtel együtt s az utóbbi erődítésekkel látta el s a 1469-ig bírta. Utána hasonló zarnok következett: Szentmiklóssy Pongrácz, köznéven „Thuróci király”. Ezután egymást váltják fel a zarnokok. Znoj kapitányt Komorosky Péter üzte el. A husziták ellen Hunyady szerencsétlen ütközött vívott Losonc mellett s a Felvidéket kénytelen volt Giskranak átengedni. Míg végre Matyas király törte meg a zsebrák garázdálkodását. Thuruchi vára ezután Zápolya János szepesi grófé lett s az Koszka Miklósa birta. Nemsokára Koszka Zápolyától elpiartott s Ferdinand királynak hódolt. Hűségért esere utján Thurócz várát kapta Arva s Sztracsno várát s Zsolna és Szeuchán városokat. Így került a vár királyi birtokba. Ferdinand király valami Perstyna kapitányt helyezett oda. Később

a király az inshrúci szerződés szerint Koeziánernek adományozta. Koeziáner a harezban eleséven, 1537. Nyáry Ferenc birtokába jutott. Ekkor kezdődik a harez a vár birtokáért a Nyáryak és Révayak között „Arx Thuróciensis, quam Znoyiensis illeunt fundus prius averti debuit, quam subjugi poterit et Ferdinand primus militibus”. A varnak le kellett romboltatnia s csak úgy hódíthaták meg Ferdinand katonái Révay Ferenc részére. Hogy a további villongásnak vége szakadjon a két család között, 1538. évből adásvévisi szerződés jött létre. Nyáry a hatalmasabb Révaynak engedte át a várat a konventtel együtt 3500 magyar forintért. Ez összeget részben pénzben, részint a eszeai vár átengedésével fizette le.

Várady Pál érsek tiltakozott a konvent elidigitése ellen, hivatkozván a „leous ereditibilis elázogositatlanságára”. Ferdinand király oly feltételt mellett volt hajlandó az érseknek a várat visszaadni, ha a fűgő adóságot lefizeti. Várady Révaynak 2500 friot fizetett. Így került vissza a vár a konventtel együtt pápi birtokba. De ezen nagy terhet (2500 ft) véglegesen csak Oláh Miklós törlesztette 1553-ban.

1564-ben Veranesis Antal bírta s azt az egri püspöknek engedte át. Veranesis utóda 1570-ben Radecky István püspök lett, várnagy pedig Hronovszky György. 1580—82. a vár provizora Vitéz Inre volt, 1584. évből Draskovics György kalocsai érsek Rudolt királytól a várat a konventtel megvortte s ide jesusitákat

telepített, kiket a Boesky felkelés száműzött 1611. A vár 1621—24-ig Thurócz Máriáté volt.

A Boesky felkelés után ismét érseki birtok lett. A belviszlyok folytán a jesusiták a seholam de Thurócz Selybe tették át s csak a zavarok lecsillapultávi tértek vissza. Pázmány Péter (a konvent egykori főnöke) primás halála után a konvent a birtokokkal együtt a nagyszombati kollegiumba bekebelezteket. Egidye meg birták a jesusiták. Ezen zavaros időkbel temmaradt egykori levél így szól: „Igen felzavarodott időben érkezik az ő felsége levele, mert immár a hajduság törökkel és tatárral együtt Thuróczban vagyon.”

A jesusiták egész 1677. birták meg a Thüklyvi felkelésig, ekkor elmenekültek s a kolostor s a vár védelmét Polónyi Györgyre bízták, ki védte is a várat, de nemsokára romba döntetett. Konjából diéső és bus korszakok emlékeztetése száll hozának.

Szklabinya (Sclabonia) vára.

A szlávok által épített vár IV. Béla előtt a Donehlnemzettségé volt. Építésének idejét homály felel.

Béla király idejében Detrik, utána pedig fia Mikon zolyomi komeseké volt. „Detricus comes Zoliensis et arci Sclabonia dominus”. Régi adat szerint Nyburg Venczel vitéz katona bírta, 1258. évből előfordul „villa Sclavonia. Csak Máté foglalta el később, de az 1330. évi eszereszülés szerint Donehra szállott vissza, ki ez

közgazgatás nyomja, elhanyagolja a tótokat, hanem azt, hogy az igyekvő, józan, munkás ember lithon is boldogulhat s nincs senki, aki ebben akadályozná. — De menjünk tovább! Az ezidei nagy hőség, szárazság, gyakori tűzvészek egész községek töt népesség gazdasági válság elé vitték, úgy, hogy számos család tot nyomor fenyegette. Töt véreikert ugyan vajjon mit tettek a Nár. Nov. emberei és az egész töt „nemzeti párt”? Hogy a rennye, szarnok, szekán, embertelen közgazgatás mit tett e részben, erről vannak adataink bőségesen, de hogy az említett jeles tótok mennyivel vagy mivel járultak hozzá töt testvéreik fölségelyezéséhez, erről nincs tudomásunk. De tudomásunk van arról, hogy a Nár. Nov. meg a töt pusztításáért is a közgazgatást, a magyarságot okozta!

Közegészségügy.

A civilizáció a maga rohamos haladásával elsőpri az utjában levő akadályokat, elemi erővel nyit magának utat a tökéletesedés felé, de tömérdek emberanyagot emészt fel. Azonban, ha figyelemmel vizsgáljuk a halálozások statisztikáját, megdöbbentő adatokban tárul elénk, hogy a civilizáció nyomán erősödő létkézülelem s a természetserültek beálló agkor jóval kisebb arányban szedi az emberiség létszámából áldozatait, mint a nap-nap után szaporodó s általánosuló, különféle testi és lelki betegségek.

Az orvosi tudomány, mely hosszú ideig tapogatózott a tájékozatlanság homályában, gyors fejlődésben mindinkább helyet kér magának a pozitív megismerésben alapuló feltejtételek tudományágak között.

Órímmei konstatálják, hogy a felvilágosodottságnak, humanizmusnak mai előrehaladott idejében, mely az emberi életet a világ legnagyobb közkíneseinként tudja becsülni, az orvosi tudomány annyira fejlődött, hogy a legkomplikáltabb betegségeknel is sikerrel a helyes diagnózist megállapítani. Ma már a legtöbb betegségnek gyógyítási módja, a betegségek terjedését, továbbfejlesztését akadályozó s gyógyításukra szolgáló eszközök az orvosi ismereteknek s így a világi kultúrának közkínesei képezik.

A társadalmi humanizmus csak nemrég épített magának éreznél maradandóbb emléket az ijesztő arányban terjedő tüdőbeteg gyógyítására szolgáló sanatórium felállításával s íme, az emberbaráti szeretet élénk figyelme, áldásos akciója ismét egy olyan betegséget, mely terjedését, továbbfejlesztését akadályozó s gyógyításukra szolgáló eszközök az orvosi ismereteknek s így a világi kultúrának közkínesei képezik.

A múlt hónapban kiváló pszichiáterek, önzetlen emberbarátok, tudós orvosok és józások tartottak kongresszust az iránt, hogy a mindinkább terjedő elme-köröszgek okai, szimptomái fölött költésnös megfigyeléseket előadják, a különféle elmebetegségek gyógykezelését módját megvitatassák s a fennálló társadalmi rendre közzesélyes betegek ügyét az állam védő szárnyai alatti organizálják.

Nálunk, hol az egységesség sem az állami szervezetben, sem a népességben még tökéletesen nincs ki-fejldöve, nálunk, hol a kulturhaladás csak a legújabb

időben terjeszti szét nagyobb méretekben a tökéletesedés felé életerős szárnyait; különösen a városi modern, izgalmas élet egyre-másra termeli a különböző ideg-bajokat s elmebetegségeket.

Statisztikai adatok igazolják, hogy az újabb s újabb felállított megfigyelő osztályok daczára, jóval töbet kénytelenek betogadni a tervezett létszámom, mégis mind kevésnek bizonyul a mindinkább létesüdo életkézülelem, szellemi túleröltötéstül, avagy szertelen élevezetektől enervált idegbeteg emberek számára. A mindennapi életküzelemben gyakran ismétlődnek közvesélyes örültek s más gyengélelemeket által az emberi társadalomban, családi életben előidézett végzetes katasztrófák, amiért is e körös jeleneteket aggódo figyelemmel kísérő társadalom lelktöl örömmel tölti el az állannak anyagi képességét is meghaladó azon áldozatlanságsága, mellyel a mindinkább szaporuló elmebetegeket ügyét felkarolja. Ugyanis az állam ez aggasztó helyzet szanálására a beruházási hitelből egy nagy, kolonialis rendszerrel elmeegógyintézetet s a budapesti klinikán kiváló szakudor vezetése mellett új elmebetegosztályt kívánlék közöszvényesen felállítani.

A társadalom e humánus intézmények folytán meg lesz mentve attól, hogy ápolási hely és eszközök hiányában a mindennapi érintkezésben is ki legyen téve közzesélyes elmebeteg egének előür tömekeinek, a józások pedig, kiknek nap nap után itelkezniök kell a beszámíthatlanság örve alatt elkövetett merényletek, gonoszítottak fölött, kizvetlenül és alaposabban figyelhetik meg azon tüneteket, melyek sokszor csak palástolásul szolgálnak valamely szándékosan elkövetett vétségél.

De sem az állam anyagi és erkölcsi gondozása, sem a társadalom humánus akciója nem vezetett kellő eredményre e betegségeknek legjobb gyógykezelése mellett sem, ha eszírjában újfent nem igyekeznek állami e veszedelmes betegségek rombolásáinak.

Már a gyermekkorban jelentkező rendellenességek megfigyelésére, e rendellenességekkel helyen után való kezelésére kell a társadalom hívatott körének törekednie.

A szüllei gondozás s az iskolai nevelés ne a szolgáit teljes célt, midön a jó és helyes iránti érzeket felkölítve, a szükséges ismeretek elsajátítására vezet út kijöföli; minden egyes gyermek egy külön individuumot képez, amiért is egy a szüllei gondozásnak, de különösen az iskolai nevelésnek szánomni kell az egyes individuumokban megnyilvánuló lelki tulajdonokkal. Törednie kell a gyermekkorban esetleg fellépő lelki rendellenességeket, azok okait megfigyelni, helyes bánásnöl mellett megszüntetni s a még fögölegyket helyes irányba terelni.

Természetes azonban, miszerint ahhoz, hogy a tanfériak a gyermekek lelki válsága kellő bepillantást nyerjenek s az azoknál nyilvánuló ideges bánatalnok, rendellenességek okait felöl s az azokat megszüntető bánásnölözök tájékozatlanságot szerezenek, ismerüköl kell a szellemi élet különböző elajulásait, a gyermekkorban nyilvánuló beteges lelki jelenségeket, az agy- és érzék-szerveknek egész életánát.

Mindenestre csak az egész társadalomnak vállvetett munkája eredményezheti, hogy az emberiséget a testi és lelki elcsatnyúlástól megóvja s egy fizikailag, mint szellemileg ép generációba biztosítsa életerős emberiség fennmaradását.

Ries Elek.

Megyei élet.

Közgazgatási bizottsági ülés.

Türözvármegye közg. bizottsága t. évi november hó 12-én tartotta meg rendes havi ülését úf. Justh György főispán elnöklöte alatt.

Jelen voltak az elnökön kívül: *Beniczky* Kálmán alispán, dr. *Beniczky* Akos főjegyzö, *Keveiczky* István árvaszéki elnök, dr. *Haas* Jakab főorvos, dr. *Skultéty* István kir. ügyész, *Berez* Gyula kir. tanfelügyelő, *Szigethy* Vilmos kir. pénzügyigazgató, dr. *Lox* Adolf tiszti főügyész, *Keveiczky* Imre közzagazgatási előadó, *Roth* Emil, *Klunoi* Vilmos, *Rozsa* János, *Dávid* Ferenc bizottsági tagok.

Dr. *Haas* Akos főjegyzö előadás alapján több kivételös nölüsseli engedély adatott meg és több kérésre utadó iratolt le.

A törvényhatósági állatorvos jelentése szerint az állategészségügy általában megfelelő. Vetszettségű eset egy volt, de több nem mutatkozott. A marha ára szübiradabb; a juhok értéke azonban a takarmányhiány miatt alacsonyabbolt.

Dr. *Haas* Jakab tiszti főorvos jelentése szerint a közegészségügyi állapot nem volt kedvezőtlenebb október hónapnál. Altalában a betegedés nem volt nagyarányú, *Az őszi*, különösen meglültsölből származó bánatalnok még

ezen hónapban sem jelentkeztek; a halálozás is aránylag csekély volt.

A heveny fertözö körök közül előfordultak: *Vörhgye*: Szucsányban 5, gyögyült 3, meghalt 2. *Mínthogy* okt. 15. óta újabb megbetegedés nem észleltetett, valószínl, hogy Szucsányban a járvány megszűnt. *Mosőszon* 5, gyögyült 3, meghalt 2. *Hájon* 1 gyögyült. *Felsőstübnyán* 9, gyögyült 6, meghalt 3. *Rudnón* 7, gyögyült 5, meghalt 2. *Csermesőn* 1 maradt. *Neozoron* 1 gyögyült.

Roncsoltörököl: *Helyben* 2, gyögyült 2. *Zátüresán* 2, gyögyült 1, meghalt 1. *Rutkán* 3, gyögyült 2, meghalt 1. *Sütön* 1 meghalt. *Felsőstübnyán* 4, gyögyült 4. *Szklénön* 1 meghalt. Szucsányban 1 gyögyült. *Dubovón* 1 gyögyült. *Rakassán* 1 gyögyült.

Hasi hagnyás: *Bisztricskán* 1 gyögyült. *Deánfalun* 1 gyögyült. *Neczipálon* 1 gyögyült. *Zsámokörön* 1 gyögyült. *Szklabinávarálján* 1 maradt. *Szklénön* 1 meghalt. *Düvéken* 5, gyögyült 4, meghalt 1. *Dubovón* 1 maradt. *Kiscesepőnyben* 1 gyögyült.

Vérhas: *Helyben* 3 gyögyült. *Bisztricskán* 2, gyögyült 2.

Hörkhurut: *Turánban* 4, gyögyült 3, meghalt 1. *Sütön* 5, gyögyült 3, meghalt 1, maradt 1. *Szklénön* 6, gyögyült 5, meghalt 1.

Mindenütt a legzsélesebb körül öv- és gyögyintézkedések fogatosítottak.

Felsőstübnyán, ahol magában az iskoláépítleiben egy tanító esedégle betegedett meg s a megbetegedett tanulószk száma különben is 42 volt, az iskola 10 napra bezáratott.

Helyben és Rutkán az állami iskolákban szemvizsgálat tartatott, mely alkalmából helyben 2 és Rutkán egy iskolás gyermek trachomájának találatott.

Türözszentmártonban egy 25 éves férfi hullája fán felakasztva találatott; az orvosrendöl intézkedések meg lettek téve. *Hullaszállítás* engedély *Türözszentmártonból* Tarabán adatott ki.

Az időségi vizsgálatok, élelmi szerök, italok, példmölhelyek és székvizgyárak vizsgálata fogatosítottatott a kellő intézkedést megörtört.

Kiáltatott 21 orvosi bizonyítvány és 19 orvosi látlelet, még pedig 18 könyvöl és egy súlyos testi sértesöl.

Szigethy Vilmos pénzügyigazgató jelentése szerint az állami adók befizetése a múlt év hasonló időszkáéhoz mérten 11726 koronával volt kedvezőtlenebb. *Daczára* ennek, külön intézkedést nem javasol, mert reményöl, hogy a közig. bizottságnak előzöleg már tett intézkedése eredményt fog járni.

Berez Gyula kir. tanfelügyelő a legutóbbi jelentése óta meglátogatta a kiesinyi, lipözö, laszkári, szentmáriai, düveki, rutkai magán, süttöi, priekopai, zátüresai, felsőotureki, alsóotureki iskolák. *Zúnyóvarján* a tanítóképzö intézet mellett felállítandó gazdasági ismöliskola ügyében tárgyal, *Vriezkon* pedig a községi iskolai alapnyagon átvétele végett jelent meg. *Stübnyafürdön* az állami iskola részére megvásárolt telket csak most sikeröl Környezötányára városától átvennie. Itt az építkezés 1905. évi július hó 15-ig be fog tejeztetni és így a stübnyafürdöl áll. iskoláépítleit a jövő tanítási évre megnyitható lesz.

Jelenti továbbá, hogy ezölüt két esztendővel egy terjedelmes munkálban a közoktatási miniszterium elöl föltárta *Türözvármegye* nepoktatási viszonyait, amelyek alapján a legelőtöbb hiányoknak orvoslását is kérte. Ezek munkálatát nem várt siker koronázta. Ö nagymöl-tőségűnek magas rendelkezése a napokban érkezett el, amely szerint *Türözvármegye* területére 14 áll. elemi iskolának és 7 kisleövodának szervezését rendelt el.

Állami iskolák szervezetnek: *Szklabinávarán* 1, *Alsözsenben*, *Jahodnikon*, *Moskőzön*, *Krpellánon*, *Nolesán*, *Priekopán*, *Dubovón*, *Tellaszótön* és *Bisztricskán* 1-1 tanítöl állással, *Rudnón*, *Bollan* és *Valesán* 2-2 tanítöl állással, *Szklénön* 3 tanítöl állással.

A tárgyalások a községekkel már megindultak, *Krpellánon*, *Rudnón* és *Dubovón* közzesélyes eredményel be is fejeztettek. *F. hó 28-án* pedig a tárgyalások mindennel meg fognak törtünni.

Állami kisleövodák engedélyeztettek: *Szklénön* 2, *Felsőstübnyára*, *Alsóoturekre*, *Felsőoturekre*, *Vriezóra*.

Jelenti továbbá, hogy *Felsőstübnyán* a VI. tanítöl állomás szervezetett és *arra Bittner* Gizella neveztetett ki. *Ugyanazonan Horváth* Lajos tanítöl *Ürményházára* áthelyeztetett, helye még nincs betölve.

Úf. Justh György főispán, tekintettel a kir. tanfelügyöl jelentésében foglalt örvedetes körülményre, amely szerint *Türözvármegye* területére 14 új állami iskola és 6 övodá engedélyeztetett, indítványozza, hogy ezen nagylelkü gondoskodásért a vallás- és közoktatás-

időtájt *Thurözöi comes* volt. 1410-ben *Zsigmond király* elzalogosította, 1391-ben *Bubek György* *thurözöi főispán* bírta. Utána *Pap*, *Korom Bálint*, *Czeez* uralta a várat.

Zsigmond király 1410-ben elzalogosította *Balczeynek*, 1435-ben királyi bírtok volt, mert az 1435. évi ártikulus szerint *Zsigmond király* tartozott a két várat, *Szklabinát* és *Blatnicát* helyörséggel ellátni a eszchusvána invázio ellen. De a husziták hatalma a várra is kiterjedt. Később *Szentmiklössy Pongrácz* zsarnokoskodott abban, kítöl *Hunyady János* vette el s így ment át *Mátyás király* uralmába.

Mátyás király *Erszt János* budaj Esterháztörök adta a várat, ki 1470—1480. *Thurözöi megye* főispánja volt. 1493-ban *Szklabinára* várat, *Türözszentmárton* és *Mosőszé* városokat, ugyszintén *Priekopát*, *Kelchént*, *Thuránt*, *Styavicskát*, *Deakfalvát* és *Sütött* *Bajmőzö* és *Szklabinára* váraknak kapitányai és *thurözöi főispánok*: *Pok Péter* és *Antal* kapták s abba beigtattattak. De 1494. kénytelenek voltak *Zápolya grófnak* átengedni, mint ez *Hunyady János* nyugtázó leveléböl kitűnik.

Zápolya uralmát a *Felvidékre* kiterjesztvén, *Szklabinára* vára is neki hódolt. 1551. mely évben a *Révayak* bírtokába ment át. A feltejtések idejében sok szenvedésnek, de dicsőségnek is volt részese s romjában most is a letitnt dicsö multat hirdeti.

ügyi miniszterhez küszönő irat intézések. Berecz Gyula kir. tanfelügyelőnek pedig ezen buzgó fáradozásáért, amelylyel azon nagybuzgóságú akciózt megindította és eredményezte, a bizottság elismerését fejezte ki, ami egyhangúlag határozta is ment.

Klíma Vilmos bizottsági tag a szlovák iskolák jellemző megállapítása. *Benecky* Kálmán alispán pedig a kostyáni állami iskoláépületnek elhelyezése tárgyában írték kérdést amelyekre a kir. tanfelügyelő és az állampéltészeti hivatal főnöke adtak kelendő fölvilágosításokat, amiket a bizottság tudomásul vett.

Barbely Kálmán főmérnök előterjesztése: a közvesztási munkálata beérkezett két egyenlő ajánlat közül a helybeli ajánlat fogadtatott el és így ezen munkát Komenda István vállalkozó nyerte el.

Az utak törzsiigazgatási munkálatai I. évi november hó 22. és következő napjaira tűztek ki. Minthogy azonban a vármegye területét már is vastag hóréteg borítja, ezen munkálatnak elhalasztása javasoltatik.

Kempny Rutkai lakos az ottani községi képviselő-testület választás ellen benyújtott felelőszedését visszavonta, ami tudomásul vétetett.

HIREINK.

— **Erzsébet napja.** Fehérliget királyonkiról lapunk ma vezetékszámban emlékeztünk meg. A boldogul királyi névnapján, tegnap gyásznapelyt rendeztek a vármegye minden tanintézetében. Turóczenzartmártonban az állami intézetek előtt ifjúsága előtt Schultz F. Gábor méltatta a nap jelentőségét.

— **Személyi híj.** Irj. Justh György főispán hétfőn Budapestre utazott, hogy ott a földművelésügyi miniszteriumban tartandó ünnepélyi tanácskozáson részt vegyen. Budapestről szombaton este tért vissza székhelyére.

— **Radnai püspök a Nőegyletnök.** Dr. Radnai Farkas besztercebányai püspököt a Turóczenyeyi Jótékony Nőegylet elnöke: *Justh* Ferencné született *Baththyán* Mária grófnő felkérte, hogy az egyesület abban a nemes törekvésében, mellyel a turóczenyeyi szegények részére karácsonyi fűszertököt felállítani, támogassa. A nemeslelkű püspök megszívlelte a jótékony célt, a buzgó elnök kezéhez 100 koronát juttatott. Ugyanek int emlékeztünk meg róla, hogy dr. *Boleman* János stulnyaiúró orvos 16 koronát ajánlkozott a nőegyleti karácsonyra javára, amely összeg egy kihágási eset alkalmából térhetett meg részére. Reméljük, hogy ezek a példák leköszöttek hatnak és a nőegylet azon helyzetbe jut, hogy ebben az évben minden szegénynek juttathat a karácsonyfért.

— **A F. M. K. E. javára rendezendő színelőadás.** Már csak egy rövid hét választ el attól a teletle élvezetes izergézo esteől, melyet az irj. Justh György főispán vednöksége alatt álló derék műkedvelői társaságunk a F. M. K. E. javára rendez. Ugy a rendezőség, mint a közreműködők teljes ambíciózával s vállvetett iparkodással törekednek, hogy az előadás memlék élvezetesebb és sikerlelőbb legyen. Megyek magyar intelligenciáján mulik most csupán, hogy fűradásukat egy erőteljes, mint anyagiilag teljes és fényes kísé koronázz. Reméljük és bizton hisszük, hogy kis megyénk magyarságának hagyományos össetartása, lelkes támogatással ezáltal is diadalra viszi műkedvelőinknek hazafias vállalkozását. Az estély teljes programja a következő: I. Nyár. Idyl 1 felvonásban. Irák: Hevesi József és Hetényi Béla. Személyek: Endre — Parvy Endre ur. Honka — Csipkay Jolan kasszony, Sándor, Endre bátyja — Birts Ottó ur. Szakácsné — Moskőczy Margit kasszony. II. a) Dalok a Czigánybaró operából (Strauss Jánosól); b) Az én tanyám, Schubert Ferencől; enekli: Singer Jolan kasszony; zongorán kiser: Moskőczy Margit kasszony. III. A közügyek. Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Berezk Artpád. Személyek: Kenderfalvy Habor Ferenc, gazdag polgár — Dugovics Titus ur. Etel — Galanda Olga kasszony, Olga — Urusky Aranka kasszony, Lakos Andor, Olga völgyéne; — Gáffor Dezso ur. Lorand, ügyvéd — Józsa Mihály ur. Gösi Muki — Reóthy Vladimir ur. Inas — Witviezky István ur. Szobalány — Singer Jolan kasszony. Ha esztelges tévedésből bárki is meghívót nem kapott volna, a rendezőség lapunk útján hívja meg a szíves érdeklődőket.

— **Vármegyei hölgyei a tödbetegokéért.** A József Fűheresz Szanatórium egyesület vednöke, József Fűheresz, megleghangú fölvilágosít fordult vármegyénk hölgyeinek, hogy segítsék a jótékonycélu sorjáratk sikere érdekében alköljünk meg Turóczenyeyben is a hölgy bizottságok. Ertesilestünk szerint az egyesület azoknak, akik nemes érzéssel pártolni sietnek, a fűheresz vednök aláírásával művészesen kiállított oklevelet kapnak, ezen-

kívül az egyesület egy róvja le haláját, hogy azon hölgyeknek nevet, akik a legkiválóbb tevékenységet fejtik ki, a népszanatórium márványtábláján örökíti meg. Ertesilestünk szerint Turóczenzartmártonban a hölgybizottság már megalakult. Megjegyezzük, hogy a Szanatórium hölgybizottsági tagjai anyagi kötelezettséggel nem jár, hanem azaz az erkölcsi kötelezettséggel, hogy az egyesület emberbaráti akciója siker lásson, hogy a tagok a maguk örüllomásán lelkes hűreszai legyenek a tuberkulózis elleni küzdelemnek. A Turóczenzartmártonban megalakuló hölgybizottság tagjai a következők: Berecz Gyuláné, Keviczky Istvánné, Boldis Ignáczné, dr. Petríkovies Jánosné, dr. Láng Ernőné, dr. Haas Jakabné, Justh Ferencné sz. Bathlyán Mária grófnő (Tótróna), Eder Ferencné (Znióvárjaja), öz. Soest Otóné (Pribócz), Zorkóczy Tivadarné (Stulnyafűrtő), Saager Ferencné, Olvaszky Gyuláné, Brunner Vilmosné, Rakitta Samanné (Rutka), Schulez Lajosné (Szucsány), Kontsek Györgyné (Abrahámfalva), irj. Justh Györgyné főispánné (Neczpál), Somogyi Gézáné (Znióvárjaja). Különbösen buzgólkodik az egyesület érdekében Berecz Gyuláné, kisméret jósztviségével tanfeljelt adta az egyesülethez való pártoló jóindulatának. Ugyanis nem kimélve fáradságot, minden törekvése oda irányul, hogy az egyesületet minél közelebb hozza nemesez a megvalósításához. Bizton hisszük, hogy a nemzeti és népméző feladatnak ilyen nemes szívtárdával nagy sikere lesz.

— **Esküvő.** Grót Nyáry Károly, gróf Nyáry Kálmán főrendiházi tagnak fia, I. évi november hó 16-án Pozsonyban tartotta esküvőjét báró Fekete Lenkével. A gróf Nyáry család a következő értesítőt adta ki: „Bedelgi és berechni gróf Nyáry Kálmán a magy. főrendiház tagja és neje dobroszláv némb Czadersky Ernestina grómmel tudatják fiuk, bedelgi és berechni gróf Nyáry Károlynak, néhai galánthai báró Fekete Ferenc és. és kir. nyug. huszárörnagye és neje eserneki és tárköli Dessowly Erzsébet grófnő leányával galánthai Fekete Lenke bárónéval november 16-án Pozsonyban a székes-egyházban leendő egyházi egybekelését. Pozsony, 1904. november haván.” Midőn az örömszlőket, valamint a fiatal párt a leguenelegében üdvözöljük, azon reménylünknek adunk kifejezést, hogy a törözi szentpéteri kastély melőbb foglalja el azt a pozíciót társadalmi és közéletünkben, mely reá várakozik.

— **Széchényi István Társaság.** Budapestben nemrégiben egy nagy feladatokat maga elé tűzött társaság alakult meg, amely a magyar hazafias szellem állapotát kívánja az ifjúság körében biztosítani. Az egyesület elnöke báró *Bánffy* Dezso v. b. t. t. volt; miniszterének alelnöke *Halmos* János Budapest főpolgármestere, ügyvezető igazgatója *Martonffy* Márton miniszteri osztálytanácsos. Az alapítók 300 rendes tagot választottak az országból. Ezek között találjuk Turóczenyeyből *Berecz* Gyula kir. tanfelügyelőt és *Somogyi* Géza tanitóképző intézet igazgatót.

— **A hazafias olvasmányok terjesztő egyesület** igazgatósága s. h. 9. évi Besztercebányán dr. Répási Mihály alispán elnökele alatt állást tartott, melyen az elnök tüzélesen ismertette az eddig elért eredményeket, rámutatott azokra az eszközökre, melyeket az egyesületnek további működésében használnia kell. Az egyesület eddigi vállaltait: a Kraján és a Politiéné Csiányi a legnagyobb népszerűségnek örvendnek s a hazafias érzes apolása és elbresztése szempontjából sokat használnak. Mindkét lap több ezer példányban jelenik meg és már is kizsitorítja a Fajnor fele Zvolenski Növinyt, amelyet a felvilágosított zölömi polgárság már sok helyről visszatulást. Ugy halljuk különben, hogy a Z. N. csak újévig folytatja pályafutását és akkor megszűnik.

— **Szinesztetünk.** Az Eszékenyvároszagi Színkerület szerződése Halmay Imre színgazdával lejárván, arra pályázat van hirdetve. Amint értesülünk, Halmay Szekesfehérvárra megy, ahol előbb is működött. A mi kerületünkert pedig dr. Farkas Eszékeny, a Magyar színház tagja pályázik. Kivüle még Szabadhelyi Aladár színgazdó pályázatról is van tudomásunk.

— **Valasek bucsuzik.** Valasek János országgyűlési képviselő, aki egy évi államfogház büntetését I. évi november hó 15-én kezdette meg, a Már. Nov. egyik utóbbi számában érkezően bucsuzik minden atyafiatól és drága ismerősétől. No, no, Valasek uram, nem illik egy dicselkedni, tudjuk ugy is, hogy Vázcsot van.

— **Kivándorlás.** Az Amerikába való kivándorlás ismét növekedőben van. Tótrónáról levelezünk írja, hogy onnan és a legközelebbi környékről ismét tömegesen indultak Amerikáté. A kivándorlásnak már is érezhető a hatása a munkakerék hiányában. Tótrónán és környékén esztelendőlyokat most már alig lehet kapni, mert a tél-meddig arra valóbb leányok mind Amerikában próbálnak szeresémet.

— **A „Hlas” rómlátása.** A lipitőrözsahegyi „Hlas” nevű tót havi folyóirat az új magyar népsikolai törvényről azt írja, hogy a nemzetiségi tanitókak végletlen állami hűdözesnek teszi ki és a tót gyermekek nem tanulhatnak többé anyanyelvükön. E törvény a tótok fölvilágosodási fejlődését borzasztó eszássául sújtja. A tanító tót színelőadást nem rendezhet. E törvény hurkot vet a nemzetiségi tanító nyakára, aki vagy magyarorszáni fog, vagy éhen vész el. Nagy hibát követett el a katolikus tótok közt elő alsó és felső pánság, midőn nem emelte föl szavát a plebiánai iskolák önkormányzata védelmére, akik ennek fölvilágosáért jutalrul vírus övet vagy pübségséget várnak. Ilyen a klerikalizmus: személyes előnyért fölladozza a legszentebb jogokat. E papok a tót nép legnagyobb ellenségei. De e hanyagság nagyon meg fogja magát bosszúlni a papságon, mely ugyis panaszkodik már a köznép közt is létrehozott hitbeli közönyösségtől, mert az új iskolai törvény szerint vezetett iskolákól kikerült nemzedék irásban nem fogja magát kifejezni tudni tótel. Ezek a remítetések természetesen a legnagyobb bizonyítékok arra, hogy a magyar beszédtanítás eredményének biztosítását czélzó reformra mekkora szükség van. Az fáj a Hlasnak, hogy a nemzetiségi tanító is kényserizette lesz sikeresen tanítani magyarul. És lát tud-e a Hlas egyetlen olyan államot megnevezni, ahol az állam nyelvet ne tanítanak az iskolákban? De hát persze, ha majd mindenki fog tudni magyarul, ki fogja akkor a tót lapokat olvasni, meg kiknek szónokolnak akkor a tót agitátorok? Ez fáj, semmi más!

— **Blitelt pánszláv tanító.** Annak idején megemlékeztünk róla, hogy Babka György evang. telekeztéi, iskolai tanító az „Obzor” című tót gazdasági lapban közöztett nemzetiségi írgató cikkéert a pozsonyi királyi törvényszék által 3 újat államfogházra és a költségek megterésére ítelte, Babka felelőszéte folytán ez az ügy a Kuria elé került, amely azonban az ítéletet jóváhagyta és így az jogerőse vált.

— **Pánszlavizmus az Alföldön.** Nem ismeretlen előttünk, hogy Bekesvármegyének több községében a tótulók alaposan megvetettek lábukat az ott napról napra nemcsak tert földiának, de fellépésükkel már is magukra irányították a közügyömet. Mint most értesülünk, Tótkomlós községében a pánszláv mozgalom oly nagy arányokot öltöttek, hogy most már maga a társadalom keresi a módot és eszközöket az elharapózó bajnak megállítására. Szavarsóli jelentik, hogy a Károlyi és Wenckheim grótok gazdaszjelei is tárgyalás alá vették ezt a kérdést és abban állapodtak meg, hogy azoknak, akik pánszláv mozgalomban résztvesznek, munkát nem adnak. Ez mindenesetre egyike a leghatásosabb eszközöknek. Reméljük, hogy példajutak masok is követik.

— **Panasz a Dom ellen.** A tót kaszinó tulajdonát képező Dom ellen panasos levelet kaptunk. Ide szállt meg a muli hét eligen egy kereskedelmi utazó, aki az utcaán járva, megcsuszott és lábát kifeszamította. A szállodába nagy nehezen bevitték, de ott a lepszükségességre szolgátraiorri sem volt gondoskodás, úgy, hogy a beteg ember még orvososságot sem hozathatta el. Ez bizony súlyos vad és ha igaz, nem igen tanácsos a Dombá szállni.

— **A vasutigazgatóság ügyelmébe!** Kostyánból kapjuk a következő jevelet: A magyar államvasutak Igazgatóságának ügyelmébe ajánljuk a Kostyán, Neczpál tele vezetó utató a 207. és 208. számú orház közötti sorompót. Ezen sorompó, amelyen naponta átlag 100 tuzer megy át, a jelzés adása után azonnal le lesz zárva, mert a 207. számú orházban lakó or a vonal kezárosása miatt nem látja a sorompót. A sorompó lezárása után 15–20 tuzaros várja nella 10–15 percig is a vonatot, ami ebben a hirted időben bizony nem valami kellemes. De nem is zárja le mindig a pályáyor a sorompót. Ugy például a t. h. 10 15-en a reggel tel 9 órakor Budapest tele meno személyvonat, mivel a sorompó el nem volt zárva, esakis a veletlen szereseme miatt nem gázolt el 3 lipitói munkás, akik a bellai erdőben dolgozva, a fentnevezett napon elismérésük bevására esztelből mentek be Turóczenzartmártonba. Ezek ugyanis, mivel a szel eszak felől jut, telnek voltak forditva s nem látták a vonatot. Lovak a vonat zakolatásól megjejjesése, a vasuti sincere fordultak. A 3 lipitói ember szereseme kidugrott a kosztóbi, a lovak pedig össetörve a szekér rudjat a vasuti sínnek melletti árokba ugrottak. Ezen állapotokon egy vasuti orház felállításával segíteni lehetne. Tótok Kostyánban.

— **Izgatással vádolt ügyvéd.** Kabina Ferenc ügyvéd, az ismert nevű tót agitátor, igazítás vétsége miatt került a budapesti esküdtbírság elé s el is ítélték egy havi államfogházra, miután előzőleg ugyancsak izgatásért három havi fogházra sújtották. Kabina az esküdtbírság ítélete ellen semmisségi panasszal fordult a Kuriahoz, a Kuria azonban Tassy Pál koronajegyz-belyettes indítványára elutasította a semmisségi panaszt.

- A keresztnév vasárnapon való nyitvatartása. Több hatóság azon kérelemmel fordult a helygymnáziumhoz, hogy az általános helyiségek vasárnapon zárva tartassanak. Ebből kifolyólag a helygymnázium az ország összes törvényhatóságaihoz levelet intézett, melyben kijelenti, hogy az általános helyiségek vasárnapon való bezárását nem rendelheti el, minthogy a munkaszabályzat ezen az egyetlen pihenő napon a szórakozást megfosztani nem lehet. Azonban egy korábbi rendelettel való hivatkozással ismét megkérte a minisztert a hatóságokat, hogy az isteni tisztelet tartama alatt, valamint körmenetek alkalmával a keresztnév zárva tartandók.

Feladvós szerkesztő: **Berez Gyula.**
Főmunkatárs: **Bánfi János.**

67982. sz.
1/1-a. 1904.

Fenyőtűzfaeladási hirdetmény.

A beszerzezbányai m. kir. erdőgazgató-ság tanácsstermében 1904 évi december hó 22-én délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Eladás alá kerül:
I. A dobrócsi, karámi, sziklai, kiscsurgói és rezsőparti m. kir. erdőgazdálkodásokból a kincstár részéről az 1905., 1906., 1907. és 1908. években a rezsőparti gerebrakodóra usztatandó évi mintegy 20000—25000 fűm.³ fenyőhasab és dorog tűzifa.

Bánatpénz 3500 korona.
Kikiáltási ár ürköbméterenként 3 korona 30 fillér

II. A benesházi, vaczoki és mihályteleki m. kir. erdőgazdálkodásokból vízen, esetleg szárazon a Garam partjára vagy a közlekedési utak mentére az 1905., 1906., 1907., 1908. és 1909. években szállítandó évi mintegy 4000—6000 fűm.³ fenyőhasab és dorog tűzifa.

Bánatpénz 1000 korona.
Kikiáltási ár ürköbméterenként 3 korona 30 fillér.

Az általános árverési és szerződési feltételek a beszerzezbányai m. kir. erdőgazgató-ságnál 1904 évi november hó 15-től megtekinthetők.

Budapest, 1904. évi október hóban.

A m. kir. földmivélsügyi miniszter.

Hashajtó, görcsmegszüntelő
Bujahódcseppek,
étvágyt keltsé és az emésztést elősegítő házi szer.
Egy palack ára 1 korona.
Postán kevesebb mint 2 palack 2 kor. 50 fill. utánvev nem lesz szétküldve.
BITTNER GYULA
gyógyszertára által
GLOGGNITZ (Alsó-Ausztria).

2518. sz.

Jegyzéke

Körmöczbánya szab. kir. és főbányavárosban az 1905. évben tartandó országos vásároknak:

1. Szentgyörgyi:

baromvásár április hó 27-én
kirkóvásár április hó 28. és 29-én

2. Portiunkulai:

baromvásár augusztus hó 1-én
kirkóvásár augusztus hó 2-án

3. Szentmihályi:

baromvásár október hó 5-én
kirkóvásár október hó 6. és 7-én

Hetivásár minden szombaton tartatik.

Körmöczbányán, 1904. évi október hó 28.

Rendőrkapitányi hivatal.

Kiadótulajdonos: **Moskózi Ferenozné.**

PÉNZ

4%-os törlesztéses kölcsönöket nyújtunk a budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földirtok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitel! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszkrétén.**

Bank- és magánadósságok konvertálása.
LANG SAMU

Budapest, VI., Nagymező-utca 12.
A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

Osztálysorsjegyek:
1/1 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.
(Választéyleg).

Jónak, a jobbat az ellensége.

Tényleg a legjobb az eddig használatban levő szappan, szóda, por, stb. anyagoknál vízson és párnáruhaneműek mosására, a **Schicht** által újonnan felhár-

mosó kivonat,

„Asszonydicséret“

védj gyel, a ruha beosztatására.

Előnyök:

1. Az eddig szükséges volt mosási időt a felére csökkent.
2. Fáradtságot a negyedére.
3. A szóda használatát teljesen fölöslegessé teszi.
4. Minthogy tisztább, tehát fehérebb is varásolja a ruhát.
5. Ugy a kezeknek, mint a ruhának teljesen ártalmatlan, amiről az alant jegyzett czég kezességét vállal.
6. Rendkívül kiatósa folytan olcsóbb, minden más mosáshoz.

Nélküldzhetetlenné válik minden háziaszony és mosónőnél egy egyszerű kísérlet után.
Mindenütt kapható.

Schicht-szappan

„szarvas“ vagy „kulcs“

legjobb, letekadósabb s ennél fogva letekadósabb szappan. Minden káros alkotórésztől mentes.
Mindenütt kapható!

Devisárisnál különösen arra ügyeljen, hogy mind a csomag szappan a „Schicht“ nével és a fenti vejjegyek egyikevel legyen ellátva.

Schicht György, Aussig
A legnagyobb gyár a maga nemében, az európai szárazföldön

November 2 jól rendezett lakás kiadó. Közelebbi feltételek Mitrovszky Rudolf úrnál Turócszentmártonban, vagy pedig közvetlenül a háztulajdonostól tudhatók meg.
Gazdik János, gyógyszerész Körmöczbánya.

PÉNZ

Bank- és magánadósságok konvertálása.

Készítünk tervezeteket különféle újonnan alapítandó vállalatokról, valamint finanszírozunk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket hites szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

MEBLER LAJOS és Társa BUDAPEST, VI., Teréz-kört 32.

(Törvényesileg bejegyzett czég.) (Választéyleg).
Magyar Nyomda Turócszentmárton.

Faarverési hirdetmény.

Árverésnyilvános közleg határozatára v. urb. nyilvános árverésen eladják a tulajdonukat képező árverésnyilvános közleg határozatában fekvő 294 k. holdon található mintegy 600,000—800,000 drb különféle mérettű szűllő s egyéb kisebb lucszerszámfa termelhetési jogát.

Az árverés 1904. évi november hó 29-én délután 2 órakor fog Nagyfalu község-házánál, a közigazgatási bizottsági kiküldött elnökök mellett megtartatni.

Kikiáltási összeg a 20% megnagyobított azon 1000 darabonkinti egységárak, melyek az árvali uradalomtól az I. távolsági osztályra meg vannak állapítva.

Övadék 1000 korona, az árverés megkezdése előtt — mely szó és írásbeli — készpénzben vagy övadékképes állampapírokkal leteendő az elnök kezébe.

Utóajánlatok tekintetbe nem vétetnek
A részletes föltételek Árverésnyilvános közleg-házánál és az alsókubini erdőgazdálkodásnál betekintethetők.

Jeszenszky Frigyes, urb. jegyző.
Pétri János, urb. elnök.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefü czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félt kérjünk, mivel sok hasznontalan utazata van.

1 doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félt fogadjunk el!

Gyöngéldő, sápadt, verszegény gyermekek részére ajánlom az általánosban kedvelt és használt

Lahusen-féle jód vas-csukamáj-olajat.

A legjobb és leghatásosabb csukamáj-olaj. Gyógyerejére nézve föllímul minden hasonló készítményt és újabb gyógyszer. Ize föllette finom és enyhe, miért és úgy gyermekek, mint felnétek szívesen szedik is könnyen emésztik. Ara 350 kor. — A beszerzésnél tessék ügyelni a gyáros czégre: LAHUSEN gyógyszerész, Bréma. — Kapható vidéken Gazdik János gyógyszerésztárában Körmöczbányán és Toperczer Sándor gyógyszerésztárában Turócszentmártonban.

Előzetes költség nélkül!

4%-os törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földirtok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitel! papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre **gyorsan és diszkrétén.**